

กระทู้ถามที่ ๑๘๔ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๒๕ มีนาคม ๒๕๕๒

เรื่อง ปัญหาคนจรจัดและผู้ขายบริการทางเพศ

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามนายกรัฐมนตรี้ ดังต่อไปนี้

ปัจจุบันจะพบขอทานและคนจรจัดตามสถานที่สาธารณะต่าง ๆ ใจกลางเมือง ได้แก่ ตามป้ายรถโดยสารประจำทาง ใต้สะพานทางด่วน บนสะพานลอย ชุมชนแออัดและสวนสาธารณะ เป็นต้น ซึ่งขอทานและคนจรจัดดังกล่าวไม่อาจทราบได้ว่าเป็นคนต่างด้าวที่อพยพมาโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ อาจเป็นอันตรายต่อประชาชนได้ ทั้งยังทำให้ทัศนียภาพใจกลางเมืองไม่ดี อับอายชาวต่างชาติ ส่วนตอนกลางคืนก็จะมีผู้ขายบริการทางเพศทั้งชายและหญิงในบริเวณสถานที่สาธารณะต่าง ๆ เช่น สนามหลวง คลองหลอด สีลม สวนลุมพินีและวงเวียนใหญ่ เป็นต้น ทำให้เสียภาพพจน์ต่อชาวต่างชาติ และผิดกฎหมาย จึงขอเรียนถามว่า

๑. รัฐบาลมีแนวทางแก้ไขปัญหาคนจรจัด ขอทาน ในเรื่องที่อยู่อาศัยอย่างไร และมีมาตรการในการจัดระเบียบกลุ่มคนพวกดังกล่าวหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. รัฐบาลมีแนวทางและมาตรการในการจัดการกับผู้ขายบริการทางเพศตามสถานที่สาธารณะหรือไม่ อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

วัชร เพชรทอง

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์

กรุงเทพมหานคร

คำตอบกระทู้ถามที่ ๑๘๔ ร.

ของ นายวัชร เพชรทอง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง ปัญหาคนจรจัดและผู้ขายบริการทางเพศ

ข้าพเจ้า นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ขอตอบกระทู้ถาม เรื่อง ปัญหาคนจรจัด และผู้ขายบริการทางเพศ ของท่านสมาชิกผู้มีความสนใจ ดังนี้

คำตอบข้อที่ ๑

รัฐบาลโดยกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาคนจรจัดและขอทานในเรื่องที่อยู่อาศัย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๕๕ ระบุให้บุคคลซึ่งไร้ที่อยู่อาศัยและไม่มีรายได้เพียงพอแก่การยังชีพ ย่อมมีสิทธิได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ ซึ่งกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการได้เชิญประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหน่วยงานเครือข่ายที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับคนเร่ร่อนและขอทาน ได้แก่ กรุงเทพมหานคร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มูลนิธิองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันพิจารณาหาแนวทางแก้ไขปัญหาคคนเร่ร่อนและขอทาน ซึ่งที่ประชุมมีมติให้มีการดำเนินงานเป็น ๓ แนวทาง คือ

๑. รณรงค์ประชาสัมพันธ์เชิงบวก ไม่ให้ประชาชนให้เงินขอทาน
๒. ดูแลพื้นที่ว่างและการให้แสงสว่างในที่อับมืด ไม่ให้เป็นที่อยู่อาศัยของคนเร่ร่อนและขอทาน
๓. จัดชุดปฏิบัติการร่วมในการสำรวจและให้การช่วยเหลือคนเร่ร่อนและขอทาน โดยแบ่งชุดสำรวจเป็น ๒ ชุด ๆ ละ ๒๐ - ๓๐ คน ออกปฏิบัติงานทั้ง ๒ ชุด ๆ ละ ๑ พื้นที่ ๒ ครั้ง/เดือน ซึ่งเจ้าหน้าที่ชุดปฏิบัติการ มีหน้าที่สำรวจและให้ความคุ้มครองสิทธิพื้นฐานเบื้องต้นแก่คนเร่ร่อนและขอทาน โดยทำการสอบข้อเท็จจริงเพื่อคัดกรอง และส่งต่อสถานแรกรับคนไร้ที่พึ่งนนทบุรี และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเข้ารับการช่วยเหลือฟื้นฟูและปรับสภาพ ตามกระบวนการแนวทางการคุ้มครองสวัสดิภาพ

ทั้งนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ได้ปฏิบัติงานในเชิงรุก โดยจัดทำโครงการพัฒนาศักยภาพคนเร่ร่อนเพื่อป้องกันการถูก ล่อลวงตั้งแต่ปี ๒๕๔๕ ถึงปัจจุบัน ใน ๓ กิจกรรม ดังนี้

๑) กิจกรรมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและสิทธิโอกาสในการดำรงชีวิต โดย

(๑) สํารวจและช่วยเหลือคนเร่ร่อน ไร่บ้านกรุงเทพมหานคร ทุกวันศุกร์

(๒) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ให้ข้อมูล ให้คำแนะนำ และให้ความช่วยเหลือในเรื่องที่พักชั่วคราว เพื่อป้องกันการถูกไล่ต้ง

๒) สร้างโอกาสในการเลือกเส้นทางชีวิต โดยให้การอบรมอาชีพตามความต้องการและความถนัดของคนเร่ร่อน ไร่บ้าน ตามความต้องการของตลาดแรงงานให้แก่กลุ่มเสี่ยงที่มีแนวโน้มจะออกมาเร่ร่อนในพื้นที่ เช่น ให้การอบรมการคัดแยกขยะเพื่อรีไซเคิล การเพาะเห็ด และการทำอาชีพเสริมอื่น ๆ โดยในปี ๒๕๕๐ ได้จัดฝึกอบรมอาชีพจำนวน ๑๕ รุ่น ๆ ละ ๕๐ คน จำนวน ๗๕๐ คน และได้ดำเนินการต่อเนื่องในปี ๒๕๕๑ ดำเนินการใน ๒๐ จังหวัด ๒๐ รุ่น รวม ๒,๐๐๐ คน

๓) การจัดตั้งบ้านมิตรไมตรี ๔ แห่ง ในกรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ นครราชสีมา และนครศรีธรรมราช เพื่อเป็นที่พักอาศัยชั่วคราวสำหรับคนเร่ร่อนจรจัด ที่ต้องการจะพัฒนาและสร้างโอกาสให้แก่ตนเอง โดยภายในบ้านมิตรไมตรีจะมีบริการทางด้านสังคมสงเคราะห์ การให้คำแนะนำ ปรับพฤติกรรม ฟื้นฟูทางด้านสภาพสังคม อารมณ์และจิตใจ และมีการวางแผนร่วมกันกับเจ้าหน้าที่ในการวางแผนพัฒนาตนเองของแต่ละคน รวมทั้งมีการสร้างโอกาสในการดำรงชีวิตให้มีทักษะอาชีพที่สามารถให้คนเร่ร่อนสามารถนำไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเอง

ทั้งนี้ ในปี ๒๕๕๑ ถึงปัจจุบัน ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา มีคนเร่ร่อนเข้ารับบริการในบ้านมิตรไมตรีแล้ว จำนวน ๒๗๕ คน รวมทั้งเมื่อคนเร่ร่อนมีอาชีพและมีรายได้เป็นหลักแหล่งแล้ว หากไม่มีที่พักอาศัย กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ จะส่งต่อให้เข้าพักในบ้านสร้างโอกาส ซึ่งคนเร่ร่อนสามารถดำรงชีวิตในสังคมด้วยตนเองจนกว่าจะมีศักยภาพในการมีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ซึ่งหน่วยงานที่ให้บริการที่พักอาศัย สำหรับคนเร่ร่อนจรจัด ได้แก่

(๑) บ้านมิตรไมตรี สามารถเข้ารับบริการได้ในระยะเวลา ๑๕ วัน ไม่เกิน ๓ ครั้ง ได้แก่

- บ้านมิตรไมตรีกรุงเทพมหานคร
- บ้านมิตรไมตรีเชียงใหม่
- บ้านมิตรไมตรีนครราชสีมา
- บ้านมิตรไมตรีนครศรีธรรมราช

(๒) บ้านสร้างโอกาส

- บ้านสร้างโอกาสชัยบุรี จังหวัดปทุมธานี

- บ้านสร้างโอกาสปากเกร็ด	จังหวัดนนทบุรี
- บ้านสร้างโอกาสอ่อนนุช	กรุงเทพมหานคร
- บ้านสร้างโอกาสวัดสวนแก้ว	จังหวัดนนทบุรี

นอกจากนี้ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ยังมีการให้บริการแก่คนไร้ที่พึ่ง เร่ร่อน จรจัด และขอทานในสถานแรกรับและสถานสงเคราะห์ ๑๑ แห่ง เพื่อให้บริการให้คำแนะนำปรึกษา การบำบัดฟื้นฟู สภาพร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม ฝึกอาชีพ อาชีวบำบัด และกิจกรรมทางด้านสังคมต่าง ๆ รวมถึง การติดต่อตามหาญาติ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายได้กลับสู่ครอบครัว/ชุมชน หรือรับบริการในสถาบันตามที่มาตรฐานการให้บริการแก่กลุ่มเป้าหมายกำหนด ได้แก่

- สถานสงเคราะห์ชายรัษฎบุรี	จังหวัดปทุมธานี
- สถานสงเคราะห์หญิงรัษฎบุรี	จังหวัดปทุมธานี
- สถานสงเคราะห์ทับทิม	จังหวัดปทุมธานี
- สถานสงเคราะห์บ้านเมตตา	จังหวัดนครราชสีมา
- สถานสงเคราะห์บ้านนิคมปรือใหญ่	จังหวัดศรีสะเกษ
- สถานสงเคราะห์วังทอง	จังหวัดพิษณุโลก
- สถานสงเคราะห์กุ่มสะแก	จังหวัดเพชรบุรี
- สถานสงเคราะห์ประจวบคีรีขันธ์	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- สถานสงเคราะห์บ้านสิชล	จังหวัดนครศรีธรรมราช
- สถานแรกรับคนไร้ที่พึ่งสัมมาหาพน	จังหวัดเชียงใหม่
- สถานแรกรับคนไร้ที่พึ่งนนทบุรี	จังหวัดนนทบุรี

คำตอบข้อที่ ๒

รัฐบาลได้ตระหนักถึงสถานการณ์การขายบริการทางเพศตามที่สาธารณะต่าง ๆ เช่น สนามหลวง คลองหลอด สีลม สวนลุมพินี และวงเวียนใหญ่ เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อชาวต่างชาติและผิดกฎหมาย ดังนั้น รัฐบาลโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ให้บริการด้านสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์แก่ผู้ประสบปัญหาทางสังคมทุกประเภท จึงได้ให้การช่วยเหลือคุ้มครองแก่หญิงและเด็กที่ถูกกระทำตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมีแนวทางและมาตรการในการดำเนินการ ดังนี้

๑. มาตรการทางด้านกฎหมาย

มีการดำเนินการตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ให้การช่วยเหลือคุ้มครอง และป้องกันปัญหาการค้าประเวณี โดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการเพื่อให้การช่วยเหลือผู้ค้าประเวณี ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพ ทั้งในส่วนกลางและระดับจังหวัด โดยคณะกรรมการ ฯ มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายการคุ้มครองและพัฒนาอาชีพรวมทั้งการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้ค้าประเวณี และยังมีการกำหนดโทษแก่ผู้กระทำความผิดฐานการค้าประเวณี หรือผู้ที่จัดตั้งสถานบริการต่าง ๆ

นอกจากนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการใช้มาตรการปราบปรามจับกุมอย่างเคร่งครัด โดยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปตรวจตามสถานที่ที่ต่อแหลมต่าง ๆ หากพบการกระทำผิดก็จะจับกุมดำเนินคดีตามกฎหมาย ซึ่งกรณีที่เป็นคนไทยจะมีการอบรมฟื้นฟูทางด้านจิตใจ การบำบัดโรค การฝึกอบรมและพัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต หากเป็นกรณีบุคคลชาวต่างประเทศ จะมีการดำเนินคดีในทุกข้อหาที่กระทำผิด เมื่อพ้นโทษแล้วให้ส่งไปยังสำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมืองเพื่อส่งกลับประเทศของตนเองและขึ้นบัญชีบุคคลต้องห้ามเข้ามาในราชอาณาจักรต่อไป

๒. มาตรการด้านการคุ้มครองช่วยเหลือ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ให้การคุ้มครองช่วยเหลือผู้ค้าประเวณี โดยได้จัดตั้งสถานที่พักพิง เพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพและพัฒนาอาชีพ (กรณีเด็กจะเป็นการบังคับสงเคราะห์ กรณีผู้ใหญ่เป็นไปตามความสมัครใจ) ซึ่งภายหลังจากที่เจ้าหน้าที่ตำรวจส่งตัวมารับการดูแล จะมีกระบวนการดำเนินงานฟื้นฟู คุ้มครองและช่วยเหลือผู้ค้าประเวณี โดยมีบริการด้านที่พักอาศัย ปัจจัยสี่ บริการด้านการบำบัดฟื้นฟู บริการด้านการฝึกอาชีพ เพื่อให้ผู้ค้าประเวณีสามารถนำไปประกอบอาชีพต่อไปได้ และไม่กลับมาประกอบอาชีพค้าประเวณีอีก

ในปัจจุบันกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ มีหน่วยงานที่ให้การคุ้มครองช่วยเหลือผู้ค้าประเวณี จำนวน ๔ แห่ง คือ

- ๑) สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านเกร็ดตระการ จังหวัดนนทบุรี
- ๒) สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านสองแคว จังหวัดพิษณุโลก
- ๓) สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านนารีสวัสดิ์ จังหวัดนครราชสีมา
- ๔) สถานคุ้มครองและพัฒนาอาชีพบ้านศรีสุราษฎร์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๓. มาตรการด้านการป้องกัน

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ได้จัดทำโครงการในลักษณะของการป้องกันปัญหา ได้แก่ โครงการให้ความรู้แก่เยาวชน เยาวสตรี ในสถานศึกษาและในชุมชน เพื่อให้มีความรู้ในการป้องกันตนเองไม่ให้ถูกล่อลวงเข้าสู่กระบวนการค้าประเวณี และมีหน่วยงานที่ให้บริการด้านการฝึกอาชีพในสาขาวิชาต่าง ๆ ซึ่งมีทั้งหลักสูตรระยะสั้น ระยะยาว เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนสตรีที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ได้มีโอกาสในการศึกษาวิชาชีพ เพื่อนำไปประกอบอาชีพได้ นอกจากนี้ ยังมีการณรงค์ให้ทุกภาคส่วนในสังคมตระหนักและร่วมมือกัน ในการไม่สนับสนุนการซื้อบริการทางเพศในที่สาธารณะซึ่งจะช่วยให้ปัญหาการขายบริการทางเพศ ในที่สาธารณะลดลงได้อีกทางหนึ่งด้วย